

Werkgroep Burgerparticipatie 2014-18

De Werkgroep Burgerparticipatie bestaat sinds 2010. Het is een raadsbrede werkgroep die als doel heeft “de inwoners nauwer te betrekken bij het werk van de raad”. Het is derhalve een brede en tegelijk een ingekaderde doelstelling op grond waarvan de werkgroep opereert.

De vorige raadsperiode (2010-2014)

In 2010 werd een werkgroep burgerparticipatie geïnstalleerd. Deze werkgroep kwam met een werkplan, dat omvatte:

1. Introductie en gebruik van sociale media door de gemeenteraad als middel voor burgerparticipatie te stimuleren
2. Een digitaal burgerpanel op te starten zodra de nieuwe website in gebruik genomen wordt
3. Een digitale nieuwsbrief te verzorgen over activiteiten Gemeenteraad Wijchen.
4. 'Te gast bij de raad' specifiek uit te werken voor de doelgroep jongeren
5. Het college te verzoeken om bij elk relevant raadsvoorstel aan te geven hoe het burgerparticipatie wil vormgeven.

Wat betreft deze opdracht is de werkgroep geslaagd m.b.t. de punten 3 tot en met 4 en deels 5. Er is een digitale nieuwsbrief 'De raad werkt'. Het gastheerschap van de raad voor publiek is verbeterd. Voor de doelgroep jongeren zijn er activiteiten geweest zoals de maatschappelijke stage, de plusklassen en de Kindergemeenteraad. In het format van de beslisnota is standaard het onderwerp 'Burgerparticipatie' opgenomen, het hoe was echter nog niet uitgewerkt.

Daarnaast had de werkgroep ook voorgesteld om een fonds in te stellen waaruit projecten op het gebied van leefbaarheid konden worden gefinancierd. Dit voorstel werd door de raad niet overgenomen.

Samenstelling Werkgroep Burgerparticipatie

De werkgroep bestond vanaf 2014 uit de volgende raadsleden en commissieleden: Björn Derksen (CDA), Kees van Galen (D66, voorzitter van de werkgroep), Cees Goldhoorn (VVD), Joke Joling (Kernachtig Wijchen), Zainab Osman (PvdA), Kees Timmerman (Wijchen Lokaal) en Carola van Wetten (Sociaal Wijchen). Wijchen Lokaal en Sociaal Wijchen haakten na enige tijd af wegens gebrek aan menskracht. Johan de Kievit (Sociaal Wijchen) participeerde in het project Wijchense Participatieladder.

De werkgroep werd ondersteund door de griffier, Linda Berendsen, en voor het project Kindergemeenteraad door Marie-Cécile Heuvelmans en Lucas van Horck. Voor het project Raadpleging (zie verderop) ondersteunde Freek Reffeltrath de werkgroep.

Werkplan 2014-18

In de tweede helft van 2014 heeft de werkgroep (op basis van de opdracht die door het Presidium was verstrekt) een actieplan opgesteld. Dat bestond uit de volgende onderdelen:

1. Social media (Facebook en Twitter) inzetten.
2. Digitaal burgerpanel.
3. Kindergemeenteraad.
4. Thema-avonden.
5. Nieuw vergadersysteem, betrekken inwoners.

In de loop van de tijd kwam ook een aantal andere punten naar voren die de werkgroep oppakte.

Social media

Namens de gemeenteraad is de griffie sinds 2015 actief op sociale media. Via de Facebook-pagina @gemeenteraadwijchen en de Twitter-account #gemraadwijchen worden de agenda's van de politieke avonden verspreid, en worden ingekomen stukken zoals schriftelijke vragen van fracties en algemene informatie van of over de raad bekendgemaakt. Tegelijk is ook de gemeentelijke organisatie actiever geworden op sociale media.

Andere media

Naast de inzet van nieuwe media is op initiatief van de werkgroep ook aandacht geweest voor de oude media. Dat heeft geresulteerd in een upgrade van de Raadspagina in de Wegwijs, zowel qua inhoud als vorm (in kleur). Na een motie in juli 2015 stelde de raad hiervoor de middelen beschikbaar.

De digitale nieuwsbrief van de raad, geschreven door een onafhankelijke journalist, had iets meer dan 500 abonnees. Na de start van de pilot Anders vergaderen werd om budgettaire redenen prioriteit gegeven aan de vaker verschijnende raadspagina in de Wegwijs en is de nieuwsbrief vooralsnog gestopt.

Digitaal burgerpanel

Er is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor een digitaal inwonerspanel, gekoppeld aan de upgrade van de gemeentelijke website. Een dergelijk panel zou de raad de mogelijkheid bieden wat leeft onder de inwoners over een bepaald onderwerp te peilen, voordat de raad er over beslist. Hierover was geen unanimititeit in de werkgroep. Terugkoppeling van de leden van de werkgroep in hun fracties leidde tot de conclusie dat er binnen de raad op dat moment geen meerderheid zou zijn voor een digitaal burgerpanel.

Klankbord dienstverlening

In het kader van Wijchen 21 (de analoge en digitale dienstverlening door de gemeente) is er eind 2015 besloten tot een klankbordgroep dienstverlening. Binnen de werkgroep is het voorstel besproken en er zijn adviezen gegeven aan de verantwoordelijke ambtenaar over het betrekken van inwoners.

Innovatiefonds Leefbaarheid

Het (toen door de raad afgewezen) voorstel van de vorige werkgroep Burgerparticipatie (2010-2014) om een fonds in te stellen waaruit projecten op het gebied van leefbaarheid konden worden gefinancierd kwam terug als collegevoorstel in 2014 om zowel een Innovatiefonds Leefbaarheid als een Innovatiefonds MKB in het leven te roepen. Dat voorstel werd nu wel door de raad overgenomen. In 2015 heeft de werkgroep het Innovatiefonds geëvalueerd. De conclusies waren positief, al waren er kritiekpunten (o.a. de communicatie over de doelstellingen en de korte tijd van indiening).

Kindergemeenteraad

Als vervolg op de succesvolle Kindergemeenteraad begin 2014 is in overleg met Kans en Kleur besloten om de Kindergemeenteraad jaarlijks te organiseren voor groepen 7 van de basisscholen in Wijchen. Het is de griffie die het coördineert. Raads- en commissieleden treden op als raadscoaches en geven gastlessen op scholen.

Jongerengemeenteraad

Naast de Kindergemeenteraad is, op initiatief van leerlingen van het Maaswaal College en via een initiatiefvoorstel van de VVD, door de raad besloten dat er begin 2018 ook een Jongerengemeenteraad zal komen. De griffie is nauw betrokken bij de organisatie. De werkgroep steunt het project maar neemt er als werkgroep niet actief aan deel.

Gastheerschap van de raad

De werkgroep heeft meerdere malen gesproken over en aangedrongen op een verbetering van het gastheerschap, o.a. met technische middelen (schermen en videosysteem). Een motie van D66 over live uitzendingen was al in 2010 raadsbreed omarmd. Daarna heeft WijchenTV in 2011-2012 als pilot de raadsvergaderingen live uitgezonden. Een vervolg, een videosysteem waardoor vergaderingen in en buiten de raadzaal gevolgd zouden kunnen worden, bleef steeds uit wegens plannen over andere renovaties in het Kasteel. Zowel de werkgroep als het presidium hebben bij herhaling gevraagd vaart te maken. Er zijn middelen gereserveerd, maar jammer genoeg heeft dit tot op heden geen concrete resultaten opgeleverd.

Nieuw vergadersysteem

Binnen de werkgroep was meermalen discussie over de manier van vergaderen van de raad. In het bijzonder ging het om de Informatiebijeenkomsten, waarbij de vragen vaak technisch waren en de raad nauwelijks in gesprek kwam met inwoners.

Het presidium heeft in de eerste helft van 2015 besloten om voor vernieuwing van het vergadersysteem een aparte werkgroep in te stellen. Daarmee was dit niet langer een actiepoint van de werkgroep Burgerparticipatie.

In het raadsbesluit eind juni 2016 werd de werkgroep Burgerparticipatie aangewezen als begeleider van het evaluatieonderzoek; zij zou de klankbordgroep / begeleidingscommissie van de extern onderzoeker worden. De werkgroep besprak eind 2016 de procesnotitie Evaluatie Anders Vergaderen, maar dat leidde niet tot een feitelijke evaluatie. Rond dezelfde tijd kwamen de werkgroep Anders Vergaderen, de agendacommissie, de commissievoorzitters en de griffie bijeen om de ervaringen te delen. Dat leidde in 2017 tot een reactiveren van de werkgroep Anders Vergaderen en een raadsvoorstel om de pilot bij te stellen.

Thema-avonden / Gesprekstafels

In 2015 werden thema-avonden gewijd aan regionale samenwerking; de uitwerking van de Dorpsontwikkelingsplannen; wonen en zorg; kindermishandeling. De rol van de werkgroep was adviseren over thema's en over het benaderen van betrokken inwoners. De thema-avonden plannen waren het domein van het Presidium. Nadat door het 'nieuwe vergaderen' een Agendacommissie is ingesteld heeft deze de taak op zich genomen om relevante thema's te kiezen en via Gesprekstafels inwoners en organisaties daarbij te betrekken.

Raadsbezoeken aan Wijchense instellingen

De werkgroep heeft het plan besproken om actief raadsbrede bezoeken aan Wijchense bedrijven, instellingen en verenigingen te gaan organiseren. Dit in lijn zoals dat in het verleden op de Dag van de Raad enkele keren gebeurde. Het doel is het luisteren naar wat er leeft in de samenleving en te zien hoe raadsbesluiten in de praktijk worden ervaren. De uitkomst van het interne beraad was dat de meerderheid dit zag als een taak voor de politieke fracties en niet voor de werkgroep.

Burgerparticipatie – Dag van de Raad

Binnen de ambtelijke organisatie werd in 2015 een ‘Verdiepingsslag Overheidsparticipatie’ gemaakt. De werkgroep adviseerde het Presidium om daar de raad op aan te laten sluiten, maar het Presidium besloot negatief.

Binnen de werkgroep werd wel nut en noodzaak gezien om inwonersparticipatie meer beschouwend en verdiepend te gaan benaderen. Daartoe werd in 2015 gesproken over een thema-avond ‘Hoe functioneert de lokale democratie’. Voortschrijdend inzicht deed de werkgroep besluiten om de Dag van de Raad op 8 juli 2016 te organiseren, met als doel de hele raad een verdiepingsslag over het thema burgerparticipatie aan te bieden.

De Dag van de Raad bestond uit een verdieping/reflectie o.l.v. filosoof/politicoloog Frans Geraedts. In de middag werden, geleid door enkele topambtenaren, concrete scenario’s besproken aan de hand van toekomstige projecten waarbij burgerparticipatie ingezet zou kunnen worden. Door de aanwezigen werd de dag als zeer positief ervaren. Aan de werkgroep werd de vraag gesteld er een vervolg aan te geven.

Burgerparticipatie – Raadsvoorstel

Als vervolg op de Dag van de Raad is er eind 2016 een start gemaakt binnen de werkgroep met het maken van een analyse van burgerparticipatie in Wijchen. Dat is in een aantal sessies gebeurd, met als conclusies:

1. De raad geeft in nota’s het college een onduidelijke of geen opdracht op het gebied van burgerparticipatie;
2. Het college wisselt gedurende het proces van participatiesoorten -en vormen zonder dat de raad hier een rol in speelt. Het komt voor dat bij bovengenoemde onderwerpen 3 á 4 participatievormen en soorten tijdens het proces worden toegepast, alvorens het onderwerp ter besluitvorming in de raad terugkomt;
3. Het verwachtingenmanagement naar bewoners over hun rol en de mate van invloed tijdens het participatieproces moet beter.

Vervolgens is gesproken over de rollen van de raad, het college en de ambtelijke organisatie; over het bepalen van de geschiktheid van onderwerpen voor participatie; over de treden op de participatieladder en de bijpassende werkvormen; over de subjecten (doelgroepen van betrokken inwoners).

Het resulteerde in een beslisnota aan de raad¹. Deze is door de werkgroep gepresenteerd in een informatieavond op 31-8-2017, daarna besproken in de raadscommissie van 14-9-2017 en tenslotte op 28-9-2017 unaniem door de raad aangenomen.

Raadpleging Wmo en Jeugdwet

Op 7-7-2016 werd raadsbreed de motie Raadpleging betrokkenen transitie Wmo en Jeugdwet aangenomen. Daarin gaf de raad zichzelf de opdracht tot een dergelijke raadpleging te komen. Aan de werkgroep werd voorgelegd dit uit te voeren. De werkgroep besloot hiertoe een Stuurgroep in te stellen met daarin de meeste leden van de werkgroep, de indieners van de motie, vertegenwoordigers van de WMO-raad, de griffie en met ambtelijke advisering.

De feitelijke raadpleging vond plaats begin 2017. Diverse raads- en commissieleden en leden van de WMO-raad waren betrokken bij de interviews in de pop-up store en enkele huisbezoeken. De

¹ [Beslisnota 17 7A 5891 Uitwerking Dag van de Raad 2016](#)

raadpleging resulteerde in een beslisnota aan de raad², waarin zowel een verslag van werkzaamheden als de inhoudelijke bevindingen. Daarmee sloot de stuurgroep zijn werkzaamheden af; het is aan de partijen om hier al dan niet politiek iets mee te doen.

Dag van de Democratie

Op 9 september 2017 was de Dag van de Democratie, tegelijk met de publieksopening van het Huis van de Gemeente. Tijdens de dag konden inwoners op speelse wijze kennismaken met de raad. Diverse leden van de werkgroep hebben zich zowel vooraf als tijdens de dag ingezet. Op de dag is ook een aantal 'moties' opgehaald. Omdat het vooral ging om vragen over de uitvoering van beleid zijn deze doorspeeld aan de verantwoordelijke ambtenaren.

Landelijke bijeenkomsten

Leden van de werkgroep en/of de griffier hebben landelijke bijeenkomsten over inwonersparticipatie bijgewoond, o.a.

- D1000 op 1 juni 2015 in Apeldoorn.
- Raadledencongres in Den Bosch, sep 2015.
- Rapport 'De verbindende rol van het raadslid in een vitale democratie', mei 2016
- Democratic Challenge / Community of Practice, enkele bijeenkomsten in 2016-17 Amersfoort. Hier is ook een Wijchense inbreng gepresenteerd. Het ging daarbij o.a. over het Innovatiefonds Leefbaarheid, de DorpsOntwikkelingsPlannen, Anders Vergaderen.
- Dag van de Lokale Democratie. Landelijke dag van de VNG op 17 november 2017.

Werkgroep Burgerparticipatie 2018-22

De Werkgroep Burgerparticipatie adviseert de nieuwe raad om voor de periode 2018-22 het volgende te overwegen:

- Opnieuw een werkgroep in te stellen en deze dan te hernoemen tot Werkgroep Inwonersparticipatie.
- Eventueel de Werkgroep Burgerparticipatie te laten fuseren met de Stuurgroep DOPs (DorpsOntwikkelingsPlannen).
- Te overwegen of het functioneren van Leefbaarheidsgroepen en Wijkplannen tot het domein van de werkgroepen zouden kunnen behoren.
- Gezien de sterk verbeterde technologie te onderzoeken of een Wijchens Opiniepanel (een Digitaal Inwonerspanel 2.0) kan bijdragen tot inwonersparticipatie en het vooraf meten van meningen van inwoners bij grote projecten en beslissingen (bijvoorbeeld ontsluiting Kerkeveld of Omgekeerd inzamelen).
- De werkgroep opdracht te geven toe te zien op de uitvoering van de Wijchense Participatieladder in de praktijk door zowel het college als de raad en deze na enige tijd te evalueren.
- De Kindergemeenteraad (en bij gebleken succes) de Jongerengemeenteraad te continueren.
- Een Innovatiefonds Leefbaarheid te laten terugkomen (bijvoorbeeld om het jaar, afgewisseld met een Innovatiefonds MKB).
- Nu echt werk te gaan maken van het gastheerschap van de raad en op korte termijn te investeren in een live videosysteem, zowel online als om de raad zelf en het publiek beter te betrekken bij de raadsbijeenkomsten.

² [Beslisnota 17 7A 6164 Uitwerking Motie Raadpleging Wmo en Jeugdwet](#), op 14-09-2017 besproken in de raadscommissie en op 28-09-2017 door Raad aangenomen.

VERSLAG WERKGROEP BURGERPARTICIPATIE 2014-2018



De Werkgroep Burgerparticipatie,

Kees van Galen (voorzitter)

Mede namens Björn Derksen, Cees Goldhoorn, Joke Joling en Zainab Osman